

Liefdestaal 2: luister vol liefde **(Jakobus 1:19-21)**

*Liturgie zondagmiddag 28 december 2008
te Hardinxveld-Giessendam:*

Belijdenis van afhankelijkheid
Vredegroet van God
Psalm 118:1,9
Gebed
Lezen: 1 Petrus 1:22-2:3
Psalm 25:4
Lezen: Jakobus 1:16-21 (tekst: 19-21)
Liedboek 477
Verkondiging
Psalm 141:1,2,3
Dankgebed en voorbeden
Geloofsbelijdenis
Gezang 108 (GK 41)
Inzameling van de gaven
Psalm 133
Zegen

Geliefde broers en zussen in Christus,

Je hebt lekker vakantie, zo tussen Kerst en Oud en Nieuw...

Je geniet uitgebreid van de rust, de gezelligheid.

Als God het je gegeven heeft:

samen met vrouw en kinderen.

Maar dan straks is het 5 januari, het werk begint weer.

En het eerste wat je vrouw tegen je zegt die maandag:

'ik wou dat we eens wat meer tijd voor elkaar hadden'.

Zucht.

Dat is echt weer zo'n moment dat je als man denkt:

vrouwen, ik snap er niks van.

(Denken vrouwen ook regelmatig van mannen, volgens mij,

maar dat even terzijde...)

Maar dan nog eens wat anders.

Je gaat als broeders en zusters straks weer naar buiten.

Net een uur, anderhalf uur naast elkaar gezeten misschien wel.

En je bent de kerk nog niet uit of de ander zegt:

‘we moeten nodig weer eens bij elkaar langskomen’.

Kijk, dan wordt het al wat duidelijker wat hier aan de hand is.

Je kunt samen in de kerk zitten, maar ben je dan ook echt sámen?

Dat hoeft nog helemaal niet.

Want in de kerk ben je toch, met elkaar, vooral op Gód gericht.

Samen luister je naar Hem, zing je voor Hem, enzovoorts.

Misschien even een vriendelijk knikje naar je buurman of buurvrouw, of even een korte babbel vóór de dienst of zo, maar dat is het dan wel zo ongeveer.

Je kunt in de kerk dus in dezelfde bank zitten

en toch niet zozeer aandacht hebben voor elkáár, als wel voor God.

Zo kun je thuis ook óp dezelfde bank zitten

en toch niet zozeer aandacht hebben voor elkáár, als wel voor de televisie die aanstaat, of voor de burens die op bezoek zijn, of voor je kinderen die aandacht vragen...

En zo kun je dus ook heerlijk een week vrij hebben,

tussen Kerst en Oud en Nieuw,

terwijl je toch niet echt aandacht voor elkáár hebt, als man en vrouw.

Wat is dat dan, aandacht voor elkaar?

Dat is kort gezegd dit: dat je naar elkaar luistert.

Ja, dat je zó naar elkaar luistert dat je de ander begrijpt.

De ander heeft jouw onverdeelde aandacht.

(Het kan ook zijn dat je samen dingen doet,

maar dan ook daarin je aandacht volledig op de ander richten –

het gaat dan uiteindelijk niet om wat je doet, maar dat je sámen bent,
dat je bijv. iets doet wat de ander heel leuk vindt,
en jij denkt: ik zie er de lol niet van in,
maar je doet het dan tóch, met heel je hart, vanwege die ander voor wie
dit heel veel betekent.

Daarin laat je die ander merken dat hij of zij heel belangrijk voor je is.)

Maar goed, ik beperk me vanmiddag tot het luisteren.

Omdat ik het wil hebben, niet over een huwelijk,
of over liefde van ouders voor kinderen,
maar over onze onderlinge liefde, als broers en zussen in Christus.
Ik geloof dat dat nog een belangrijke slag is die moet worden gemaakt.
En dan niet in allerlei activiteiten die we samen doen,
dat gebeurt wel.

Maar in hoeverre hebben we in die activiteiten, en ook los van die
activiteiten, echt tijd en aandacht voor elkaar?

Je kunt niet God liefhebben met heel je hart, terwijl je je medemens links
laat liggen.

Je kunt niet God tijd en aandacht geven,
bijv. door aandachtig te luisteren naar de verkondiging van zijn woord,
terwijl je vervolgens *voor je br/zusters* náuwelijks tijd en aandacht hebt.

Jakobus laat ons dat heel duidelijk zien.

Het belang van luisteren naar elkaar kun je niet genoeg benadrukken.
Juist zó, vers 21b, aanvaard je de boodschap die in je is geplant.

Het thema voor deze preek is:

Luister vol liefde.

Dan wordt

1. ons leven vruchtbaar,
2. zachtmoedigheid zichtbaar,
3. Gods redding tastbaar.

1. Luister vol liefde – dan wordt ons leven vruchtbaar.

Ons leven wordt vruchtbaar, hoezo?

Ik lees dat in onze tekst.

Daar wordt het *negatief* geformuleerd:

Als je snel bent in het spreken, je hebt snel je oordeel klaar, je wordt ook snel kwaad, dan – vers 20 – brengt dat niets voort dat in Gods ogen rechtvaardig is.

Weinig tijd hebben om echt naar de ander te luisteren, daar komt niets goeds uit voort, oftewel: dat is onvruchtbaar.

Terwijl het tegenovergestelde Gods bedoeling is met ons.

Hij wil dat ons leven wél vruchtbaar wordt.

Dat zie je in vers 18.

God wilde ons door de verkondiging van de waarheid *tot leven roepen*.

In de vorige vertaling stond: Hij heeft ons *voortgebracht*.

Daar zie je heel duidelijk dat beeld van de vruchtbaarheid.

Er wordt nieuw leven geboren.

En dat door Gods woord, door de waarheid. (denk ook aan 1 Petr.1)

En dat nieuwe leven van ons uit zich juist ook daarin

dat we weer tijd en aandacht aan elkaar gaan besteden.

Elkaar niet even snel afschrijven, maar echt naar elkaar luisteren.

Dát brengt tenminste iets voort dat in Gods ogen rechtvaardig is.

Oftewel: dan wordt ons leven vruchtbaar.

En dan staat het er heel bijzonder: háást je om te luisteren.

Voelt u hoe tegendraads dat is?

Wij haasten ons vaak om wat te zéggen.

Want we hebben immers niet zoveel tijd.

Altijd druk, druk.

En dan horen we iets, en we vormen daar direct onze mening over.
En iemand zegt wat tegen ons, en we staan al meteen klaar om wat terug te zeggen.

Wánt dan kunnen we weer verder.

Verder met waar we zélf mee bezig zijn.

En dat met een goed gevoel.

Want we hebben de ander toch maar even advies gegeven, we hebben 'm sterkte gewenst, we hebben 'm gecorrigeerd, we hebben 'm gewaarschuwd...

Aan ons ligt het dus niet.

Nee.

Maar toch een vraag: voelt die ander zich nou ook echt begrepen?

Heeft die ánder nou ook echt wat gehad aan wat jij zei?

Of kreeg hij misschien het gevoel

dat jij vooral het zélf allemaal heel goed weet?

Het kan zomaar zijn dat hij zich daardoor nóg eenzamer voelde dan voordat hij jou tegenkwam.

Dat gevoel hebben we soms toch, hè?

Op deze manier had hij beter helemaal níks kunnen zeggen.

Uit onderzoek blijkt

dat de gemiddelde persoon slechts 17 seconden kan luisteren

voordat hij de ander in de rede valt

en zijn eigen gedachten er tussen werpt. (Gary Chapman)

Ziet u het egoïsme, dat er kennelijk diep inzit bij ons?

We hebben maar 17 seconden tijd voor de ander.

En dan willen we zelf weer de aandacht!

Maar daar zit dus de zonde heel diep onder, en achter!

Want God heeft ons geschapen als mensen

die niet maar 17 seconden aan de ander geven, maar hun hele leven.
En dat die ander op zijn beurt niet maar 17 seconden aan jou geeft,
maar *zijn* hele leven.

Maar niemand doet dat meer, sinds de zondeval.

En dus moeten we allemaal knokken voor een beetje aandacht.

Jij moet knokken

om in 17 seconden voldoende duidelijk te maken
wat jij op je hart hebt.

Wat jij voelt.

Waar jij tegenaan loopt.

En die ander kan niet langer dan 17 seconden wachten
om weer zelf aan het woord te komen.

Ieder mens haast zich om te spreken, maar is traag in het luisteren.

Maar, broeders en zusters, leg dáár dan nog eens Jak.1,18 tegenaan.

Dan zie je dat God ons maar niet eens zo geschapen heeft, vroeger.

En sinds de zondeval is dat over en uit.

Maar dat Hij er naar verlangt, dat Hij dolgraag wil, dat wij door de
verkondiging van de waarheid *weer opnieuw* tot leven worden gebracht,
voor de tweede keer, een nieuwe schepping,
weer zoals Hij het ééns bedoeld heeft.

De schepping zucht en kreunt onder de zonde, tot de jongste dag,
maar in die schepping roept God mensen bij elkaar, in een gemeente,
om in hen en tussen hen vandáág al nieuw leven te verwekken,
leven vruchtbaar te maken,
voor anderen zowel als voor jezelf.

Zo krijgen onze longen weer lucht.

Dat beeld gebruikte iemand om duidelijk te maken

hoe belangrijk het voor ons mensen is om begrepen te worden.

En waarom wij dus zo ontzettend knokken
om aandacht te krijgen, om anderen naar ons te laten luisteren.
Wij snakken er allemaal naar om begrepen te worden.
Niet maar oppervlakkig, maar heel diep, tot in onze ziel.

En door God wórdten wij al zo begrepen.
Hij kent ons, tot in onze diepste gedachten en gevoelens. (Psalm 139)
Maar daar laat Hij het niet bij.
Want Hij wil ook dat wij dat merken.
Hij zet ons in een gemeente om dit aan elkaar te laten ervaren.
Dat wij elkaar alle ruimte geven om te zeggen wat we op 't hart hebben,
net zo lang tot de ander zich echt begrepen voelt.
Zodat de ander daarin ervaart dat Gód hem begrijpt,
dat God door jou alle tijd en aandacht aan hem besteedt.
Zo krijgen onze longen weer lucht.

En als onze longen weer lucht krijgen, komt er ruimte voor elkaar.
Ruimte om ook naar de ánder te luisteren.
Wat hij te zeggen heeft, na alles wat jij verteld hebt.
Ook als hij het niet met je eens is.
Maar omdat hij eerst zo aandachtig naar je geluisterd heeft,
en je je nu echt door hem begrepen voelt,
voel je je weer echt geliefd,
en ervaar je bij jezelf ruimte om nu ook te luisteren
naar wat hij te zeggen heeft.

Zo wordt ons leven vruchtbaar.
Allebei leven we weer op,
geliefd als we ons weten door elkaar,
en daarin door God.

2. Luister vol liefde – dan wordt zachtmoedigheid zichtbaar.

Wees dáárom zachtmoedig...

Wáárom?

Omdat de woede van een mens niets voortbrengt dat in Gods ogen rechtvaardig is.

Hé, hoe komt die 'woede' hier nu ineens verzeild?

We hebben het toch over luisteren, en spreken?

Ja, maar het grootste gevaar wanneer je niet echt luistert naar je broeder of zuster in de kerk, is dat je snel kwaad wordt.

Als je snel bent om te spreken, en dus snel je oordeel klaar hebt, maak je je ook zomaar kwaad over de ander.

Wat hij nú doet...!

Wat hij nú zegt...!

Je vliegt er meteen bovenop.

Vooraf omdat wat die ander zegt, wat die ander doet, niet deugt voor God.

De bedoeling is dat je met je reactie iets voortbrengt

dat in Gods ogen rechtvaardig is,

dus: je komt op voor Gods zaak, en daarom gebruik je harde woorden...

Maar je bereikt er niets mee, zo'n reactie is absoluut onvruchtbaar.

Natuurlijk kan het wel eens nodig zijn dat je kwaad wordt, over wat een gemeentelid doet, of zegt.

Maar pas wel op: hoe sneller jij kwaad wordt, hoe minder kans je hebt dat het gerechtvaardigd is.

Jouw woede is zomaar de woede van een mens.

Heel treffend formuleert Jakobus dat zo, in vers 20:

de woede van een méns.

God kan ook boos worden, maar dat is meestal op andere momenten en om andere dingen dan wanneer wij boos worden.

Wanneer werd Jezus boos?

Niet als Hij in aanraking kwam met een afperser, of een hoer.
Maar wel als Hij doorzag dat iemand zich heel vroom voordeed
terwijl hij in zijn hart puur op eigen belang uit was.
Dan werd Jezus boos.

En dan was *Hij* niet traag in het kwaad worden.
Maar dan omdat Hij de mens doorzag.
Je hoefde Hem niks te vertellen.
Hij zag meteen hoe het er met je hart voorstond.
Dus kon Hij ook meteen boos worden.

Maar wij kijken niet door mensen heen.
Wij kijken niet in iemands hart.
Tenzij we eerst heel goed geluisterd hebben.
Heel veel tijd en aandacht aan iemand hebben besteed.

Bovendien geldt bij ons – anders dan bij Jezus – ook vaak:
de pot verwijt de ketel...

‘Waarom kijk je naar de splinter in het oog van je broeder of zuster,
terwijl je de balk in je eigen oog niet opmerkt?’ (Matteüs 7:3)
Jakobus 1,21: er is nog heel veel verdorvenheid, er is nog alle mogelijke
wangedrag bij onszelf, die éérst moet worden afgelegd,
waar we éérst de strijd mee aan moeten gaan.

Nou, en wees dáárom zachtmoedig, richting je broeder of zuster.
Zachtmoedigheid betekent:
je hebt niets meer te verliezen.
Want je bent alles al verloren.
Als Christus je niet had gered, was je één en al slechtheid,
en deugde je van geen kant.

Zachtmoedigheid betekent: je hebt niets meer te verliezen.
Want je bent alles al verloren... en tegelijk heb je óók alles al gewonnen.
In Christus ben je gered,
en ben je door God meer geliefd dan je ooit had durven dromen.

Nou, en ga dan zó naar elkaar luisteren.
Niet maar snel even *een reactie* geven, of ook *een oordeel*,
maar *jezélf* geven,
door de ander je onverdeelde aandacht te geven.

Juist ook die ander waarvan je denkt:
tjonge, zoals die leeft... of wat die nu zegt...
Dat je dat denkt, geeft alleen maar aan dat je de ander niet begrijpt.
Nou, dat verándert je alleen maar door te luisteren.
En dóór te vragen.
Wat drijft hem? Waarom doet zij zo?
Net zo lang tot de ander zich begrepen voelt.

Dat is dus wat anders dan: net zo lang tot je het met hem eens bent.
Want misschien blijkt uiteindelijk inderdaad wel
dat er iets niet goed zit.
Maar dat kun je pas zeggen als je goed geluisterd hebt.
Dat kun je pas zeggen als je de ander begrepen hebt.

Dan zie je de splinter,
en daardoor kun je veel toegespitster reageren.
In plaats van: van dik hout zaagt men planken...
Ik schiet maar, en er zal altijd wel iets doel treffen.
Dat is liefdeloos.
Op zo'n manier stoot je de ander af,
en breng je *niets* voort dat goed is voor God.

Wees daarom zachtmoedig.
Word niet boos, maar luister.
Luister vol liefde.
Zoals God graag naar jou luistert, en jou tijd en aandacht geeft.
Je bent geliefd.
Ondanks al je zonden en gebreken.

Nou, als zo de zachtmoedigheid zichtbaar wordt in onze gemeente,
wordt *Jezus* zichtbaar.

Uiterekend van Hem wordt dat immers gezegd.

Ja, de Here Jezus zegt het zelf:

'Komt allen tot Mij, die vermoeid en belast bent, en leert van Mij,
want Ik ben *zachtmoedig* en nederig van hart'.

Ik sla je niet met de waarheid om de oren.

Maar Ik ben zelf de waarheid,
die jou tot leven roept,
en je vrij maakt – stukje bij beetje.

3. Luister vol liefde – *dan wordt Gods redding tastbaar.*

Jakobus besluit: 'En aanvaard zo de boodschap die in u is geplant
en die u kan redden'.

Hé, maar we *zijn* toch al gered?

Ja, als we geloven in Jezus Christus,
als we alles verwachten van Zijn Offer aan het kruis,
dan zijn we inderdaad gered.

Maar tegelijk gaat dat 'redden' kennelijk verder dan:
dat wij straks in de hemel komen.

Christus wil je zonden vergeven.
Maar daarmee alléén red je het niet.
Want we staan nog steeds snel met ons oordeel klaar.
Vol liefde luisteren naar de ander lukt ons nog steeds niet.

En daarmee leggen we ons er ook zomaar weer bij neer.
Het is niet anders.
We zijn nu eenmaal zondaars.
Kijk, en dát kan dus niet, dat mág dus niet.
Je neerleggen bij de zonde.
Je moet er juist mee breken, je moet alle verdorvenheid afleggen.

Ja, maar dat kúnnen wij toch niet?
Nee, maar dat kan de boodschap dus wel!
Als jij laat zien dat jij de boodschap serieus neemt,
dan zul je de kracht van die boodschap gaan merken:
die is in staat om jou te redden,
in alle situaties waarin jij het niet redt.

Leg je niet neer bij het feit
dat je nu eenmaal snel met je mond vooraan staat.
Accepteer niet
dat je maar moeilijk op iemand afstapt
om hem beter te leren begrijpen.
Maar aanvaard de boodschap
die vanmiddag in 3 woorden is samengevat: luister vol liefde.
Als je die boodschap aanvaardt, dan aanvaard je een boodschap
die jou kán redden, werkelijk waar!

Dat woordje 'kan', dat is dus niet om ons onzeker te maken,
maar om ons stérk te maken.
Besef je wel wat een krácht er in de boodschap zit?

Die boodschap is tot ongelofelijk veel in staat.

Waarom?

Omdat God zélf in dat woord tot je spreekt.

Zijn Geest ademt er doorheen.

En het is Zijn vurige verlangen – vers 18 –

dat wij door de verkondiging van de waarheid tot leven komen.

Dat voor alle mensen in deze schepping tastbaar wordt dat er redding is.

Redding van alle liefdeloosheid en geweld

die in deze samenleving om zich heen grijpt.

Redding van alle egoïsme,

waarin mensen maar 17 seconden naar elkaar kunnen luisteren

omdat ze zo vol zijn van zichzelf.

Redding van het luisteren met maar een half oor,

van zoveel situaties waarin mensen zich absoluut niet begrepen voelen,

met alle pijn en eenzaamheid van dien.

De boodschap kan u redden, gemeente.

Zeg daarom hartgrondig 'nee' tegen een negatieve houding tov elkaar.

En drink dan zijn Woord in met het intense verlangen

dat dat Woord werkelijkheid wordt,

in jouw omgang met je broeder en zuster.

Het kan echt!

Want God haast zich om naar ons te luisteren.

Hij snélt ons te hulp en hoort ons aan,

en Hij neemt alle tijd om ons bij te staan. (Ps.141:1)

Amen.

Enschede / Hardinxveld-Giessendam, Jan Meijer,

18 augustus 2006 / 19/28 december 2008